C/2024/6747

26.11.2024

P9_TA(2024)0121

EU:n ja eteläisen Afrikan kehitysyhteisön (SADC) talouskumppanuussopimuksen (EPA) täytäntöönpano

Euroopan parlamentin päätöslauselma 29. helmikuuta 2024 EU:n ja eteläisen Afrikan kehitysyhteisön (SADC) talouskumppanuussopimuksen (EPA) täytäntöönpanosta (2023/2065(INI))

(C/2024/6747)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioiden välisen talouskumppanuussopimuksen ([1]),

— ottaa huomioon 14. syyskuuta 2016 antamansa päätöslauselman esityksestä neuvoston päätökseksi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioiden välisen talouskumppanuussopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta ([2]),

— ottaa huomioon 6. lokakuuta 2022 antamansa päätöslauselman komission suorittaman kauppaa ja kestävää kehitystä koskevan 15-kohtaisen toimintasuunnitelman uudelleentarkastelun tuloksista ([3]),

— ottaa huomioon 23. kesäkuuta 2022 antamansa päätöslauselman EU:n ja Afrikan kauppasuhteiden tulevaisuudesta ([4]),

— ottaa huomioon 25. maaliskuuta 2021 antamansa päätöslauselman uudesta EU–Afrikka-strategiasta – kestävää ja osallistavaa kehitystä edistävä kumppanuus ([5]),

— ottaa huomioon 18. helmikuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Kauppapolitiikan uudelleentarkastelu – Avoin, kestävä ja määrätietoinen kauppapolitiikka” (COM(2021)0066),

— ottaa huomioon 11. joulukuuta 2019 annetun komission tiedonannon Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta (COM(2019)0640),

— ottaa huomioon 5. maaliskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Tasa-arvon unioni: sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025” (COM(2020)0152),

— ottaa huomioon 11. lokakuuta 2022 julkaistun komission yksiköiden valmisteluasiakirjan yksitäisistä EU:n kauppasopimusten täytäntöönpanoa koskevista tiedotteista (”Individual information sheets on implementation of EU Trade Agreements”) (SWD(2022)0730),

— ottaa huomioon komission kannanoton kestävää kehitystä koskevasta vaikutustenarvioinnista Angolan kanssa käytävien kauppaneuvottelujen tukemiseksi EU:n ja SADC:n talouskumppanuussopimukseen liittymistä varten,

— ottaa huomioon Euroopan unionin ja Angolan tasavallan välisen kestävien investointien helpottamista koskevan sopimuksen (EU:n ja Angolan SIFA-sopimus),

— ottaa huomioon ilmastonmuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen ja vuonna 2015 tehdyn Pariisin sopimuksen,

— ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman,

— ottaa huomioon 19. lokakuuta 2021 julkaistun YK:n kauppa- ja kehityskonferenssin (UNCTAD) julkaisun ”Transforming Southern Africa: Harnessing Regional Value Chains and Industrial Policy for Development”,

— ottaa huomioon Afrikan mantereen vapaakauppa-alueen perustamista koskevan sopimuksen,

— ottaa huomioon 31. lokakuuta ja 1. marraskuuta 2018 pidetyn EU:n ja Etelä-Afrikan parlamenttien välisen 26. kokouksen yhteisen julkilausuman,

([1]) EUVL L 250, 16.9.2016, s. 3.
([2]) EUVL C 204, 13.6.2018, s. 222.
([3]) EUVL C 132, 14.4.2023, s. 99.
([4]) EUVL C 32, 27.1.2023, s. 74.
([5]) EUVL C 494, 8.12.2021, s. 80.

— ottaa huomioon SADC:n vision vuodelle 2050,

— ottaa huomioon SADC:n teollisuusstrategian ja etenemissuunnitelman (2015–2063),

— ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean oma-aloitteisen lausunnon ”Seuraavan sukupolven kauppa ja kestävä kehitys – 15-kohtaisen toimintasuunnitelman uudelleentarkastelu” ([6]),

— ottaa huomioon 21. kesäkuuta 2023 annetun EU:n ja SADC:n talouskumppanuussopimuksen jälkiarvioinnin alkuvaiheen raportin,

— ottaa huomioon EU:n ja SADC:n talous- ja kehityskomitean kokoukset ja erityisesti sen kuudennen ja yhdeksännen kokouksen,

— ottaa huomioon vuonna 2021 julkaistun maailmanlaajuisen raportin elintarvikekriiseistä,

— ottaa huomioon Euroopan parlamentin tutkimuspalvelujen pääosaston 22. marraskuuta 2023 julkaiseman tutkimuksen ‘”EU-Southern African Development Community Economic Partnership Agreement: A geo-economic perspective” ([7]),

— ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan sekä valiokunta-aloitteisten mietintöjen laatimista koskevasta lupamenettelystä 12. joulukuuta 2002 tehdyn puheenjohtajakokouksen päätöksen 1 artiklan 1 kohdan e alakohdan ja liitteen 3,

— ottaa huomioon kehitysvaliokunnan lausunnon,

— ottaa huomioon kansainvälisen kaupan valiokunnan mietinnön (A9-0024/2024),

A. ottaa huomioon, että geopoliittiset muutokset, mukaan lukien koronaviruspandemia, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan ja sen taloudelliset seuraukset, ovat johtaneet Afrikan uuteen asemointiin ja kasvattaneet globaalin etelän valtioiden mahdollisuuksia määritellä oma asemansa maailmannäyttämöllä, mikä on edistänyt niiden omia etuja ja panoksia;

B. ottaa huomioon, että tärkeiden globaalin etelän maiden assosioituminen BRICS-valtioiden (Brasilia, Venäjä, Intia, Kiina ja Etelä-Afrikka) yhteenliittymään, jota on elokuussa 2023 pidetyssä BRICS-huippukokouksessa tehdyn päätöksen nojalla tarkoitus laajentaa kuudella maalla vuodesta 2024 alkaen, korostaa, että on tärkeää säilyttää yhteistyö globaalin etelän valtioiden kanssa tasapuolisin ja tasavertaisin ehdoin;

C. ottaa huomioon, että Etelä-Afrikalla on merkittävä rooli sillanrakentajana Euroopan unionin ja Afrikan mantereen välillä ja kumppanina maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaamisessa;

D. ottaa huomioon, että Cotonoun jälkeisestä sopimuksesta tulee uusi yleinen kehys kaikille talouskumppanuussopimuksille, myös SADC:n kanssa tehdylle talouskumppanuussopimukselle, sekä keskeinen viitekehys näiden sopimusten tuleville tarkistuksille;

E. katsoo, että kaikkien sidosryhmien, eli kansalaisyhteiskunnan, yritysmaailman edustajien ja ammattiliittojen, täysimääräinen osallistuminen EU:n ja SADC:n talouskumppanuussopimuksen täytäntöönpanoon ja seurantaan on olennaisen tärkeää haasteiden, mahdollisuuksien ja painopisteiden oikea-aikaisen tunnistamisen ja sovittujen toimien seurannan kannalta;

F. ottaa huomioon, että Angola on liittymässä EU:n ja SADC:n talouskumppanuussopimukseen; ottaa huomioon, että EU ja Angola ovat saattaneet päätökseen neuvottelut niiden välisestä kestävien investointien helpottamista koskevasta sopimuksesta (SIFA-sopimus);

G. katsoo, että erityinen ja eriytetty kohtelu on Maailman kauppajärjestön (WTO) perusperiaate ja että kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuuden periaatteen olisi ohjattava EU:n kauppasuhteita kehitysmaiden kanssa;

H. ottaa huomioon, että sukupuolten eriarvoisuus maksaa Saharan eteläpuoliselle Afrikalle keskimäärin kuusi prosenttia alueen vuotuisesta BKT:stä, mikä vaarantaa maanosan pyrkimykset osallistavaan inhimilliseen kehitykseen ja talouskasvuun; ottaa huomioon, että sukupuolten eriarvoisuuden lisääntyminen yhdellä prosentilla vähentää maan inhimillisen kehityksen indeksiä 0,75 prosenttia;

I. ottaa huomioon, että SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioilla on edessään haasteita, kuten syvä eriarvoisuus ja suuri riippuvuus jalostamattomien raaka-aineiden ja maataloustuotteiden viennistä;

J. ottaa huomioon, että tämä eriarvoisuus on osoittautunut esteeksi laaja-alaisille teollistamispyrkimyksille ja että se johtaa toisinaan korruptioon ja edellyttää eriytettyjen toimintapolitiikkojen kehittämistä, jotta voidaan puuttua taloudelliseen eriarvoisuuteen SADC-alueen maissa ja niiden välillä;

([6]) EUVL C 105, 4.3.2022, s. 40.
([7]) Tutkimus – ”EU-Southern African Development Community Economic Partnership Agreement: A geo-economic perspective”, Euroopan parlamentti, parlamentin tutkimuspalvelujen pääosasto, 22. marraskuuta 2023.

K. ottaa huomioon, että SADC:n visio vuodelle 2050 perustuu kolmeen pilariin: teollisuuden kehittäminen ja markkinoiden yhdentyminen, infrastruktuurin kehittäminen alueellisen yhdentymisen tukemiseksi sekä sosiaalisen ja inhimillisen pääoman kehittäminen;

L. ottaa huomioon, että SADC:n teollistamisstrategiassa ja etenemissuunnitelmassa 2015–2063 yksilöidään kolme ensisijaista kasvupolkua alueen resurssipohjaiselle teollistamiselle: maataloushyödykkeiden jalostus, mineraalien jalostus sekä teolliset ja palvelupohjaiset arvoketjut;

M. ottaa huomioon, että kehitysmailla on 2,5 biljoonan Yhdysvaltain dollarin vaje vuotuisessa rahoituksessa kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä; toteaa, että suorat ulkomaiset investoinnit ovat kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman ja vastaavien kestävän kehityksen tavoitteiden rahoittamisen väline; toteaa, että tällaisella pääomalla voidaan tukea työpaikkojen luomista sekä sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä parannuksia kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti; katsoo, että investointien houkuttelemista koskevan tavoitteen olisi kuljettava käsi kädessä sen kanssa, että kansainvälisissä investointisopimuksissa tunnustetaan, että näiden sopimusten osapuolten olisi pyrittävä parantamaan ympäristönsuojelun tai työsuojelun tasoaan eikä niiden pitäisi heikentää tai alentaa niitä;

N. ottaa huomioon, että SADC:n teollisuusstrategian ja etenemissuunnitelman 2015–2063 tavoitteena on kehittää alueellisia ja maailmanlaajuisia arvoketjuja ja osallistua niihin;

O. ottaa huomioon, että liikenne ja digitaalinen infrastruktuuri ovat tarpeen alueellisten arvoketjujen kehittämiseksi ja SADC-maiden integroimiseksi yhä enemmän globaaleihin arvoketjuihin;

P. ottaa huomioon, että arvoketjuun osallistumisen onnistumisen ratkaisevat tekijät ovat rahoitus, osaaminen, teknologia, infrastruktuuri ja logistiikka;

Q. ottaa huomioon, että covid-19-pandemia on kasvattanut merkittävästi investointivajeita SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioissa ja rajoittanut niiden finanssipoliittista liikkumavaraa;

R. ottaa huomioon, että covid-19-viruksen leviämisen estämiseksi toteutettujen toimenpiteiden seuraukset ovat vaikuttaneet merkittävästi väestön toimeentuloon erityisesti Eswatinissa ja Lesothossa, jotka ovat riippuvaisia Etelä-Afrikan työvoimasta ja rajanylityksestä;

S. ottaa huomioon, että raaka-aineiden hintojen heilahtelu covid-19-pandemian aikana aiheutti taloudellista vahinkoa SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioille, jotka ovat riippuvaisia kaivannaisteollisuuden verotuloista;

T. ottaa huomioon, että terveystuotteiden paikallisen tuotannon vähäisyys pitää alueen riippuvaisena kansainvälisestä tuotannosta elintärkeiden terveystuotteiden, kuten välttämättömien covid-19-rokotteiden, hankinnassa;

Talouskumppanuussopimuksen seuranta- ja tarkistusmenettely

1. suhtautuu myönteisesti ensimmäiseen tarkistusmenettelyyn, joka käynnistettiin marraskuussa 2021 sen jälkeen, kun talouskumppanuussopimusta oli sovellettu väliaikaisesti vuodesta 2016, ja odottaa, että tarkistusmenettelyssä pystytään osoittamaan talouskumppanuussopimuksen ja kestävän kehityksen välinen yhteys; kehottaa komissiota tekemään yhteistyötä SADC-kumppaneiden kanssa oikeudenmukaisen, osallistavan ja kestävän kaupan edistämiseksi, jotta talouskumppanuussopimuksella voidaan tehokkaasti täytäntöönpantuna varmistaa alueen kestävä kehitys ja edistää sitä; kehottaa komissiota analysoimaan EU:n ja SADC:n talouskumppanuussopimuksen jälkiarvioinnissa perusteellisesti talouskumppanuussopimuksen vaikutusta kestävän kehityksen tavoitteisiin, epävirallisiin ja paikallisiin talouksiin, alueelliseen ja yleisafrikkalaiseen yhdentymiseen, talouden monipuolistamiseen, ilmastonmuutoksen torjuntaan, mukaan lukien kotimaisten teollisuudenalojen panos näihin toimiin, sekä Global Gatewayn ja EU:n kauppaa tukevan avun ohjelman tehokkaaseen tukemiseen EU:n ja SADC:n talouskumppanuussopimuksen yhteydessä; muistuttaa, että tässä sopimuksessa keskitytään ensisijaisesti tavarakauppaan eikä puututa palvelukauppaan, investointeihin tai muihin kysymyksiin, kuten teollis- ja tekijänoikeuksiin, kilpailuun ja julkisiin hankintoihin; kehottaa osapuolia tarkastelemaan näitä kysymyksiä tulevissa arvioinneissa, koska näistä asioista neuvotellaan tulevaisuudessa;

2. toistaa kantansa kansalaisyhteiskunnan osallistumisen merkityksestä talouskumppanuussopimuksen täytäntöönpanossa ja seurannassa; pitää valitettavana, että talouskumppanuussopimuksen täytäntöönpanon aikana on havaittu rajallista kansalaisyhteiskunnan osallistumista; korostaa tässä yhteydessä, että kansalaisyhteiskunnan osallistumista on edistettävä aktiivisesti; toteaa, että kansalaisyhteiskunnan järjestöjen ja sidosryhmien, myös naisryhmien ja opiskelijajärjestöjen, aktiivinen osallistuminen seuranta- ja arviointimenettelyyn voi antaa arvokasta tietoa ja palautetta sopimuksen vaikutuksista naisiin ja nuoriin;

3. toteaa, että talouskumppanuussopimusta koskevan yhteisen seurantakertomuksen laatiminen etenee odotettua hitaammin; panee merkille SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioiden tältä osin kohtaamat kapasiteettirajoitukset; muistuttaa, että uuden kauppaa ja kestävää kehitystä koskevan lähestymistavan mukaisesti kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien, mukaan lukien kansalaisyhteiskunnan järjestöt, yritysmaailman edustajat ja ammattiliitot, olisi osallistuttava tähän kartoitukseen ja niitä olisi kannustettava tekemään ehdotuksia talouskumppanuussopimuksen tehokkuuden maksimoimiseksi ja että talouskumppanuussopimusta olisi nykyaikaistettava sisäisen neuvoa-antavan ryhmän perustamiseksi, mistä on tullut yleinen käytäntö muissa talouskumppanuussopimuksissa; kannattaa sidosryhmien jäsennellympää osallistumista kaikkien kestävyysnäkökohtien konkreettisen täytäntöönpanon osalta EU:n ja SADC:n talouskumppanuussopimuksessa; kehottaa SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioita noudattamaan talouskumppanuussopimuksessa sovittuja sitoumuksia kansalaisyhteiskunnan toimijoiden osallistamiseksi;

4. toteaa, että joustavia siirtymäjärjestelyjä tarvitaan, jotta SADC:n talouskumppanuussopimusvaltiot voivat noudattaa kauppaa ja kestävää kehitystä koskevia talouskumppanuussopimuksen vaatimuksia ja muita kansainvälisiä sitoumuksia;

5. odottaa, että uudelleentarkastelun tuloksista riippuen talouskumppanuussopimusta mukautetaan tai mahdollisesti laajennetaan täydentävillä sopimuksilla EU:n ja eteläisen Afrikan maiden välisen kumppanuuden lujittamiseksi ja syventämiseksi geopoliittisten muutosten ja ilmastonmuutoksen haasteiden vuoksi;

6. suhtautuu myönteisesti Angolan pyrkimyksiin irtautua hiilestä, sillä se on perustanut taloutensa voimakkaasti kaivannaisteollisuuden varaan;

7. suhtautuu myönteisesti siihen, että EU:n ja Angolan SIFA-sopimuksen puitteissa suunnitellaan rahoituskapasiteetin kehittämistoimenpiteitä;

Kauppatase

8. suhtautuu myönteisesti siihen, että EU:n ja SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioiden väliset kauppasuhteet ovat laajentuneet merkittävästi sekä alueellisella että kahdenvälisellä tasolla ja että SADC:n talouskumppanuussopimusvaltiot pystyvät saavuttamaan kauppataseen ylijäämän; katsoo, että tämä osoittaa talouskumppanuussopimuksen myönteisen vaikutuksen talouskehitykseen, kun taas toivotut myönteisiä vaikutukset työllisyyteen, alueelliseen talousyhteistyöhön ja talouden monipuolistamiseen ja uudistamiseen eivät vielä ole saavuttaneet täyttä potentiaaliaan ja niiden saavuttamista olisi pidettävä painopisteenä; toteaa, että SADC:n talouskumppanuussopimusvaltiot vievät EU:hun pääasiassa jalokiviä, puutavaroita, kuljetuksia ([8]), mineraalituotteita ja maataloustuotteita, kuten hedelmiä ja vihanneksia; toteaa kuitenkin, että Etelä-Afrikan vienti EU:hun on monimuotoisempaa ja sisältää enemmän lisäarvoa tuovia tuotteita;

9. korostaa, että Etelä-Afrikkaa lukuun ottamatta SADC:n talouskumppanuussopimusvaltiot käyvät pääasiassa kauppaa alueella; panee merkille, että Etelä-Afrikan kanssa käytävän kaupan osuus on edelleen 80 prosenttia EU:n kaupasta SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioiden kanssa ja että Etelä-Afrikan muiden Afrikan maiden kanssa käymän tavarakaupan osuus on vain 17 prosenttia sen ulkomaankaupasta; panee merkille, että SADC-alueen sisäisen kaupan osuus SADC-valtioiden kokonaiskaupasta on 23 prosenttia; toteaa, että SADC:n sisäisen kaupan mallit eroavat EU:n ja SADC:n kahdenvälisestä kaupasta; tähdentää, että monipuolistaminen ei yleisesti ottaen ole parantunut ja että valmistusteollisuuden osuus BKT:stä on edelleen heikko; korostaa, että monipuoliset taloudet tekisivät SADC:n talouskumppanuussopimus-valtioista paremmin selviytymiskykyisiä ulkoisia häiriöitä vastaan; korostaa alueellisten arvoketjujen vahvistamisen merkitystä;

10. korostaa, että talouskumppanuussopimuksella olisi tuettava osapuolten välisen kaupan uutta dynamiikkaa osapuolten välisen kaupan asteittaisen epäsymmetrisen vapauttamisen avulla; korostaa myös, että se voi vahvistaa, laajentaa ja syventää yhteistyötä kaikilla kaupan kannalta merkityksellisillä aloilla ja siten myös vahvistaa SADC-maiden ja EU:n välistä kumppanuutta; korostaa kaupan epäsymmetrisen vapauttamisen periaatteen merkitystä keinona edistää SADC:n talouskumppanuussopimusmaiden talouskasvua ja kestävää kehitystä;

11. korostaa, että vaikka talouskumppanuussopimukset voivat tarjota merkittäviä etuja Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren alueen (AKT) maille, niihin liittyy myös omia haasteita ja haittoja; vaatii siksi, että poliittiset päättäjät ottavat nämä tekijät huolellisesti huomioon ja pyrkivät varmistamaan, että talouskumppanuussopimukset pannaan täytäntöön tavalla, joka maksimoi kaikille osapuolille koituvat hyödyt;

([8]) Cipollina, M., "The Trade Growth under the EU–SADC Economic Partnership Agreement: An Empirical Assessment". *Economies*, nide 10, numero 12, 2022.

12. muistuttaa, että kaikkien osapuolten olisi aina toimittava solidaarisuuden ja yhteisen edun periaatteiden pohjalta, jotta ne voivat tehostaa hedelmällistä yhteistyötään, täyttää sitoumuksensa ja velvoitteensa ja helpottaa SADC:n talouskumppanuussopimusmaiden valmiuksia jatkaa sopimuksen täytäntöönpanoa;

Kaupan tekniset esteet

13. muistuttaa, että SADC:n talouskumppanuussopimuksella pyritään edistämään alueellista yhdentymistä ja että sopimuksen olisi oltava yksi vuonna 2021 käynnistetyn Afrikan mantereen vapaakauppa-alueen kulmakivistä; toteaa, että alueellista yhdentymistä haastavat pitkät odotusajat rajanylityspaikoilla, korkeat rajakustannukset ja riittämättömät rajatylittävät yhteydet; kehottaa komissiota ja SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioita lisäämään yhteistyötä digitaalisen kaupan ja sertifioinnin alalla, myös Global Gateway -aloitteen puitteissa; korostaa, että on tärkeää asettaa etusijalle alueelliset liikenne- ja infrastruktuurihankkeet alueella alueellisen yhdentymisen syventämiseksi ja kaupan sisäisten virtojen lisäämiseksi; muistuttaa, että on edistettävä tehokasta rajat ylittävää infrastruktuurin kehittämistä, sääntelyn yhdenmukaistamista ja SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioiden välisen yhteistyön vahvistamista yhteenliitetyn SADC-alueen luomiseksi; kehottaa SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioita yhdenmukaistamaan tulliin ja liikenteeseen liittyviä säännöksiä ja menettelyjä rajat ylittävien prosessien yksinkertaistamiseksi, viivästysten vähentämiseksi ja kaupan ja investointien kannalta suotuisan ympäristön edistämiseksi;

14. korostaa tarvetta virallistaa rajatylittäviä työjärjestelyjä ihmisarvoisen työn edistämiseksi, työntekijöiden oikeuksien suojelemiseksi ja alueen sosiaalisen ja taloudellisen kehityksen varmistamiseksi; tunnustaa naisten erityiset haasteet erityisesti rajatylittävän työn yhteydessä, mukaan lukien sukupuoleen perustuvan väkivallan ja korruption;

15. kehottaa komissiota ja SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioita ulottamaan sitoumuksensa sellaisen suotuisan ympäristön luomiseen, joka tukee työvoiman laillista ja avointa liikkuvuutta ja turvaa samalla työntekijöiden oikeudet ja ihmisarvon;

Alkuperäsäännöt

16. pitää myönteisenä komission ilmoitusta alueellisen kumulaation aktivoimisesta eteläisen Afrikan tulliliiton (SACU) maiden kanssa; muistuttaa, että joustavien alkuperäsääntöjen käyttöönotto on olennaisen tärkeää alueellisen yhdentymisen tavoitteiden saavuttamiseksi; korostaa, että alkuperäsäännöillä on edistettävä Afrikan mantereen vapaakauppa-alueen tavoitteita; muistuttaa, että talouskumppanuussopimuksella olisi tuettava Afrikan mantereen vapaakauppa-alueen kehittämistä edelleen;

Kauppariidat ja markkinoille pääsyyn liittyvät ongelmat

17. panee merkille, että kauppaa häiritseviä seikkoja on esiintynyt terveys- ja kasvinsuojelutoimenpiteissä, erityisesti siipikarjan ja sitrushedelmien osalta; kehottaa komissiota ja SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioita hyödyntämään talouskumppanuussopimuksessa sovittuja foorumeita ja yhteistyömekanismeja vastatakseen terveys- ja kasvinsuojelutoimista annettuihin asetuksiin tehtyihin muutoksiin varhaisessa vaiheessa ja yhteistyöhön perustuvassa ilmapiirissä, jotta asianmukaiset toimet voidaan toteuttaa oikea-aikaisesti; muistuttaa, että Euroopan parlamentille olisi tiedotettava täysimääräisesti tarkistuksen yhteydessä, jotta varmistetaan, että Etelä-Afrikan soveltamat terveys- ja kasvinsuojelutoimet ovat unionin vaatimusten ja talouskumppanuussopimuksen määräysten mukaisia eivätkä vahingoita unionissa ja SADC:ssa tuotettavien kasvien terveyttä; toteaa, että komissio on antanut EU:n ja SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioille teknistä ja taloudellista tukea terveys- ja kasvinsuojelutoimenpiteiden vaatimusten täyttämiseksi, ja kehottaa seuraamaan perusteellisesti terveysriskien vähentämiseen tähtäävää työtä; suosittelee, että korkean tason poliittisissa keskusteluissa etsitään ratkaisuja terveys- ja kasvinsuojeluvaatimusten aiheuttamiin kaupan esteisiin;

Valmiuksien kehittäminen

18. panee merkille, että hallintotapa sekä finanssipoliittiset ja institutionaaliset valmiudet ovat edelleen talouskumppanuussopimuksen tehokkaan täytäntöönpanon suurimmat haasteet;

19. korostaa kehitysyhteistyön sekä teknisen ja rahoitusavun merkitystä keskeisinä tekijöinä talouskumppanuussopimuksen tavoitteiden saavuttamisessa ja osapuolten välisessä hyödyllisessä yhteistyössä;

20. muistuttaa, että talouskumppanuussopimusten täytäntöönpano voi olla haastavaa pienemmille AKT-maille, joilla ei ole resursseja eikä infrastruktuuria; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita avustamaan kehittyviä kumppanimaitaan, jotta ne voivat hyödyntää täysimääräisesti talouskumppanuussopimusten tarjoamia mahdollisuuksia;

21. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan teknisen tuen alalla; kehottaa komissiota laajentamaan merkittävästi viestintäänsä ja yhteistyötään SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioiden kanssa ja antamaan niille ja tarvittaessa niiden yrityksille ja kansalaisjärjestöille oikea-aikaista tukea tulevien EU:n hankkeiden täytäntöönpanossa ja muiden kansainvälisten sitoumusten, kuten monenvälisten ympäristösopimusten, Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimusten ja yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden, täyttämisessä;

Taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristöä koskeva kehitys

22. toteaa, että talouskumppanuussopimuksella ei ole onnistuttu syventämään merkittävästi alueellisia arvoketjuja eikä SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioiden sisäisiä ja niiden välisiä arvoketjuja, vaan sillä olisi vahvistettava viennin ja alueellisten lisäarvoketjujen monipuolistamista sekä luotava kestävämpiä toimitusketjuja, jotka voivat mukautua SADC:n sosioekonomisen kehityksen tuleviin häiriöihin; korostaa alueellisten arvoketjujen rakentamisen merkitystä alueen taloudellisen häiriönsietokyvyn kannalta; odottaa, että talouskumppanuussopimus edistää paremmin pitkäkestoisten elintarvikeomavaraisuuteen liittyvien ongelmien torjuntaa ja köyhyyden vähentämistä SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioissa; muistuttaa, että talouskumppanuussopimusten tavoitteena on luoda myönteisiä vaikutuksia talouskehitykseen ja alueelliseen yhdentymiseen; korostaa, että talouskumppanuussopimukseen sisältyy edelleen paljon mahdollisuuksia edistää kestävää kehitystä ja että siihen olisi pyrittävä ensisijaisena tavoitteena;

23. korostaa, että SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioille on jätettävä riittävästi poliittista liikkumavaraa paikallisen lisäarvon luomiseksi; katsoo, että EU:n olisi aktiivisesti tuettava SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioita niiden pyrkimyksissä edistää arvoketjua; korostaa, että alueellisen erikoistumisen tehokas hallinnointi on olennaisen tärkeää alueellisten arvoketjujen potentiaalin maksimoimiseksi ja edellyttää yhteistyöhön perustuvia hallintorakenteita ja -politiikkoja; kehottaa EU:ta ja SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioita pyrkimään kehittämään korkealaatuista digitaalista infrastruktuuria, mukaan lukien laajakaistaverkot ja digitaaliset alustat, parantamaan yhteyksiä, edistämään sähköistä kaupankäyntiä ja helpottamaan tietojen ja palvelujen vaihtoa rajojen yli;

24. korostaa palvelujen arvoketjun ratkaisevaa merkitystä talouskasvun vauhdittamisessa, innovoinnin edistämisessä ja alueellisen yhteistyön tehostamisessa SADC-alueella; korostaa SADC-alueen palvelualojen mahdollisuuksia, kuten rahoituspalveluja, matkailua ja televiestintää;

25. pitää erityisen tärkeänä, että EU sitoutuu monenväliseen yhteistyöhön ja Euroopan omien kaupallisten etujen turvaamiseen samalla kun otetaan huomioon joitakin AKT-maiden keskeisiä etuja, erityisesti alueellisen yhdentymisen osalta;

26. palauttaa mieliin, että talouden digitalisaatiosta ja globalisaatiosta johtuviin verotuksellisiin haasteisiin vastataan kahden pilarin ratkaisulla, josta OECD:n ja G20-ryhmän osallistavan BEPS-toimenpiteiden täytäntöönpanokehyksen jäsenet ovat sopineet;

27. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita varmistamaan, että sovittua monikansallisiin yrityksiin sovellettavaa 15 prosentin vähimmäisyhtiöverokantaa todellakin sovelletaan; korostaa, että vähimmäisyhtiöverokannan odotetaan tuottavan vuosittain noin 150 miljardia Yhdysvaltain dollaria lisää verotuloja maailmanlaajuisesti.

28. kehottaa komissiota varmistamaan, että kehittyvät maat voivat käyttää kokonaisuudessaan WTO:n erityis- ja erilliskohtelun säännösten mukaisia oikeuksiaan, erityisesti elintarviketurvansa varmistamiseksi; kehottaa komissiota päivittämään reilua kauppaa koskevaa vuoden 2009 tiedonantoaan ([9]);

29. korostaa, että on kiireellisesti toteutettava kauaskantoisia yhteisiä toimia hiilestä irtautumisen edistämiseksi ja että sitä varten on asetettava käyttöön runsaasti varoja sekä saatava aikaan laajamittaista teknologian siirtoa; korostaa yhteistyön merkitystä kestävän kehityksen edistämisessä, ilmastonmuutoksen torjunnassa ja talouskasvun edistämisessä; korostaa, että energiakumppanuuksien luomisessa SADC-alueen maiden kanssa ei pidä keskittyä ainoastaan vihreän kehityksen ohjelman täytäntöönpanoon Euroopassa, vaan samalla on pyrittävä tuottamaan energiaa alueelle;

30. toistaa, että vihreä siirtymä tarjoaa mahdollisuuden luoda laadukkaita ja vihreitä työpaikkoja, jotka voivat edistää merkittävästi köyhyyden poistamista ja sosiaalista osallisuutta sekä EU:n jäsenvaltioissa että SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioissa;

([9]) Komission tiedonanto, 5. toukokuuta 2009, ”Reilu kauppa ja valtiosta riippumattomat kestävän kaupan varmistavat järjestelmät kestävän kehityksen edistäjinä” (COM(2009)0215).

31. korostaa, että on tärkeää investoida hiilestä irtautumista koskeviin toimiin, eli räätälöityyn koulutukseen ja osaamisen kehittämiseen, ja vastata samalla oikeudenmukaisen siirtymän haasteisiin;

32. katsoo, että hankkeet, joilla parannetaan paikallista infrastruktuuria SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioiden kaupunkikumppanuuksien yhteydessä, ovat hyödyllisiä EU:n ja yksittäisten SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioiden välisten ilmastokumppanuuksien tukemiseksi hajautetusti ja eteläisen Afrikan kuntien ja EU:n välisen vaihdon syventämiseksi; on vakuuttunut siitä, että kuntien välinen vaihto mahdollistaa afrikkalaisten ja eurooppalaisten asiantuntijoiden ongelmanmukaisten ratkaisujen kehittämisen paikallisen infrastruktuurin kehittämiseksi; suhtautuu myönteisesti siihen, että tällaisia kumppanuushankkeita tuetaan ohjelmasta ”Local Authorities: Partnerships for sustainable cities 2020”; kehottaa komissiota jatkamaan SADC:n talouskumppanuussopimusmaiden avustamista EU:n ympäristöpolitiikan vaatimusten täyttämisessä ja säilyttämään tämän rahoitusohjelman; kehottaa komissiota, Euroopan ulkosuhdehallintoa ja EU:n edustustoja helpottamaan vuoropuhelua, jonka tavoitteena on edistää keskinäistä ymmärtämystä EU:n ilmastoaloitteiden, kuten hiilirajamekanismista annetun asetuksen ja metsäkatoasetuksen sekä tulevan huolellisuusvelvoitetta koskevan unionin lainsäädännön, vaikutuksista;

33. korostaa, että ilmastonmuutoksen vaikutukset vaikuttavat erityisesti SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioihin; muistuttaa, että sekä tulvat että kuivuus vaikuttavat eteläisen Afrikan maatalouteen; kehottaa komissiota ja SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioita tehostamaan yhteistyötään asianmukaisten varhaisvaroitusjärjestelmien kehittämisessä ja SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioiden asianomaisten ministeriöiden työn koordinoinnissa kansallisesti määriteltyjen panosten tavoitteiden saavuttamiseksi;

34. suhtautuu myönteisesti SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioiden ja komission pyrkimyksiin tiivistää yhteistyötä selviytymiskykyisten elintarvikejärjestelmien ja elintarvikeomavaraisuuden alalla tarkistusmenettelyn yhteydessä; katsoo, että tämä yhteistyö tarjoaa tilaisuuden edistää pienviljelijöiden ja muiden maaseudulla työskentelevien henkilöiden oikeuksia koskevaa Yhdistyneiden kansakuntien julistusta ja maatalouteen suuntautuneita ILO:n yleissopimuksia, kuten maatalouden ammattientarkastusta koskevaa yleissopimusta nro 129, maatalouden vähimmäisikää koskevaa yleissopimusta nro 10 ja yhdistymisoikeutta maataloudessa koskevaa yleissopimusta nro 11; muistuttaa, että agroekologian kyky sovittaa yhteen kestävän kehityksen taloudellisia, ympäristöön liittyviä ja sosiaalisia ulottuvuuksia on todettu uraauurtavissa raporteissa, joita ovat muun muassa hallitustenvälinen ilmastonmuutospaneeli ja biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevä hallitustenvälinen tiede- ja politiikkafoorumi sekä Maailmanpankin ja FAO:n johtama maatalouden maailmanlaajuinen arviointi (IAASTD);

35. korostaa, että tarvitaan toimia ilmastonkestävien arvoketjujen rakentamiseksi maatalousteollisuudessa ja kuivuudenkestävien kasvilajikkeiden ja ilmastomukautettujen jalostustekniikoiden kehittämiseksi;

36. korostaa, että puhtaan veden ja sanitaation saatavuus on olennaisen tärkeää maatalouden kestävyyden kannalta; korostaa, että tarvitaan kattavia vesihuoltostrategioita; painottaa, että puhtaan veden ja sanitaation puute SADC-alueella on kestävän kehityksen este;

37. kehottaa toteuttamaan ja jakamaan alueellisia maatalouden jalostusaloitteita SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioiden kesken tietämyksen vaihdon ja parhaiden käytäntöjen jakamisen edistämiseksi; kehottaa seuraamaan alueellisten arvoketjujen edistymistä maataloustuotteiden jalostuksessa;

Sukupuolten tasa-arvo

38. tunnustaa naisten tärkeän roolin SADC-alueen talouskehityksessä sekä sen, että on tärkeää luoda suotuisa ympäristö, jossa heidän oikeutensa turvataan; kehottaa komissiota asettamaan sukupuolikysymykset etusijalle talouskumppanuussopimuksen täytäntöönpanon yhteydessä esimerkiksi järjestämällä sukupuolten tasa-arvoa käsitteleviä työpajoja muun muassa EU:n ja SADC-maiden naisten oikeuksia käsittelevien järjestöjen välillä, lisäämällä kansallisten viranomaisten ja yritysten tietoisuutta hyödyntämättömistä taloudellisista mahdollisuuksista, jotka johtuvat naisten syrjinnästä, ja auttamalla niitä tunnistamaan poliittiset, taloudelliset ja sosiaaliset tekijät, jotka haittaavat afrikkalaisten naisten edistymistä, ja vaatii toteuttamaan toimintapolitiikkoja ja konkreettisia toimia sukupuolten välisen kuilun kuromiseksi umpeen; korostaa, että on tärkeää lisätä naisten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksia SADC-alueella parantamalla heidän mahdollisuuksiaan saada rahoitusta, resursseja ja taloudellista osallistumistaan; kehottaa EU:ta ja SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioita varmistamaan naisten ja nuorten yhtäläisen ja esteettömän pääsyn rahoituspalveluihin ja -resursseihin sekä edistämään taloudellista osallisuutta;

Investoinnit

39. huomauttaa, että vihreää rahoitusta ja investointeja on lisättävä merkittävästi, jotta voidaan saavuttaa kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman ja Pariisin sopimuksen tavoitteet ja edistää siirtymistä vähähiiliseen ja ilmastonmuutoksen kestävään talouteen SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioissa;

40. kehottaa EU:ta ja SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioita tutkimaan aktiivisesti innovatiivisia mekanismeja vihreää rahoitusta varten, mukaan lukien vihreät joukkovelkakirjat, ilmastopainotteiset sijoitusrahastot ja julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet, ja hyödyntämään kansainvälisiä foorumeita kestäviin ja ilmastonmuutoksen kestäviin hankkeisiin tehtävien investointien houkuttelemiseksi; kehottaa EU:ta hyödyntämään vaikutusvaltaansa saadakseen parempia rahoituskäytäntöjä Maailmanpankin kaltaisilta instituutioilta ja vahvistamaan Kansainvälisen valuuttarahaston roolia voimakkaasti velkaantuneiden maiden velan vähentämisessä ja kehottaa siksi EU:ta ja sen jäsenvaltioita käyttämään vaikutusvaltaansa tutkiakseen uusia lähestymistapoja, joilla vapautetaan rahoitusta ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi; korostaa tarvetta ennakoiville toimenpiteille, joilla jatketaan investointien houkuttelemista erityisesti strategisille ja innovatiivisille aloille, mikä voi johtaa korkealaatuisempiin tuloksiin ja edistää kestävämpää kehitystä, joka voisi tuottaa pitkän aikavälin hyötyä sekä SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioille että EU:lle; kehottaa lisäksi EU:ta ja SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioita tutkimaan yhdessä innovatiivisia rahoitusmahdollisuuksia, kuten lainojen turvaamista, ja osoittamaan ne asianmukaisin edellytyksin julkisen infrastruktuurin rahoittamiseen keskeisillä aloilla, kuten energia-alalla, vesihuollossa, jätteenkäsittelyssä ja kierrätyksessä;

41. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tehostamaan ponnistelujaan kansainvälisillä foorumeilla, myös WTO:ssa, edistääkseen kansainvälisen ilmastorahoituksen lisäämistä;

42. panee merkille, että EU:n jäsenvaltioiden investointikanta SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioissa on edelleen huomattavasti suurempi kuin Yhdysvaltojen tai Kiinan investointikanta;

43. katsoo lisäksi, että on kiireellisesti lisättävä kestäviä investointeja SADC:n alueella, ja odottaa, että yksilöidään investointialueet, jotka vaikuttavat erityisen soveltuvilta EU:n ja SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioiden välisiin investointikumppanuuksiin; kehottaa ottamaan käyttöön koordinoidumman Team Europe -lähestymistavan sopivien investointien lisäämiseen tähtäävien toimenpiteiden määrittämisessä ja täytäntöönpanossa; korostaa, että kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää valtavia investointeja infrastruktuurin tukemiseen ja monipuolistamiseen, jotta vältetään riippuvuus perushyödykkeistä ja edetään kohti arvokkaita teollisuustuotteita; korostaa, että EU:n investointipolitiikan olisi autettava kehitysmaita, erityisesti Afrikan maita, houkuttelemaan suoria ulkomaisia sijoituksia ja vähentämään rahoitusvajetta kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi; korostaa, että ihmisarvoisten työpaikkojen luomisen on oltava tärkeällä sijalla edistettäessä investointeja SADC:n alueella siten, että mahdollistetaan vankat paikalliset ihmisoikeuksia ja ympäristöä koskevat huolellisuusvelvoitepuitteet; pitää välttämättömänä, että toteutus annetaan mahdollisimman pitkälti paikallisten yritysten tehtäväksi, jotta investoidut varat pysyvät alueella ja jotta voidaan edistää työllisyyttä ja siirtää taitotietoa; katsoo, että Global Gateway -varoja olisi lisättävä ja että yhtä välttämättömiin julkisiin investointeihin myönnettävien avustusten osuutta on lisättävä;

44. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että valittaessa ja tuettaessa Global Gateway -hankkeita työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun on oltava olennainen osa päätöksenteon ja täytäntöönpanon institutionaalista kehystä kaikilla tasoilla;

45. kehottaa komissiota koordinoimaan paremmin EU:n jäsenvaltioiden yksittäisiä kansallisia vientiluottolaitoksia, jotta niiden toiminta voidaan sovittaa yhteen Euroopan vihreän kehityksen ohjelman painopisteiden kanssa;

46. korostaa pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) merkitystä SADC-maiden taloudellisessa kehityksessä ja tunnustaa niiden potentiaalin ja roolin; toistaa olevan tarpeen lisätä tietoisuutta sopimuksen hyödyistä ja mahdollisuuksista erityisesti pk-yrityksille;

47. korostaa, että on tärkeää, että yksityiset yritykset osallistuvat ennakoivasti EU:n ja SADC:n talouskumppanuussopimuksen täytäntöönpanoon ja seurantaan;

48. kehottaa komissiota edistämään ja kannustamaan aktiivisesti osallistumista valmiuksien kehittämistä koskeviin ohjelmiin ja alueellisiin aloitteisiin, joilla pyritään vahvistamaan investointi- ja vientikapasiteettia samalla kun edistetään pk-yrityksille suotuisampaa markkinaympäristöä;

49. suhtautuu myönteisesti sellaisten EU:n ohjelmien, kuten tuen investointi- ja yritysympäristön parantamiseksi, käyttöönottoon, joilla pyritään parantamaan liiketoiminta- ja investointi-ilmapiiriä SADC-maissa; kehottaa tässä yhteydessä suunnittelemaan lisärahoitusta seuraavalla rahoituskaudella, jotta voidaan paremmin vauhdittaa yksityisen sektorin kasvua ja kehitystä sekä luoda työllistymismahdollisuuksia paikallisväestölle ja vähentää siten köyhyyttä;

50. korostaa, että avoin ja ennakoitavissa oleva oikeudellinen ja finanssipoliittinen kehys auttaa edistämään alueellista yhdentymistä ja houkuttelemaan suoria ulkomaisia investointeja;

Angolan liittyminen

51. tunnustaa EU:n ja Angolan SIFA-sopimuksen merkityksen tälle sopimukselle uutena lähestymistapana, jolla luodaan tarvittava avoin ja ennakoitavissa oleva oikeudellinen ja finanssipoliittinen kehys, jolla edistetään investoijien asianmukaista huolellisuutta kestävien ja vastuullisten investointien houkuttelemiseksi, ja korostaa sovittuja määräyksiä sukupuolten tasa-arvoa, ilmastonmuutosta ja kestävää kehitystä koskevista sitoumuksista; kannustaa muita alueen maita harkitsemaan sellaisia samankaltaisia SIFA-sopimuksia EU:n kanssa, joihin olisi sisäänrakennettuina kansallisesti määriteltyjä panoksia; korostaa, että EU:n ja Angolan SIFA-sopimuksen olisi edistettävä kestävien investointien houkuttelemista ja laajentamista Angolassa sekä talouden monipuolistamista sisällyttämällä samalla ympäristöön ja työntekijöiden oikeuksiin liittyviä sitoumuksia, eikä sillä saisi olla päinvastaista vaikutusta; korostaa kestäviä investointimahdollisuuksia ilmastoherkällä maatalousalalla, investointeja uusiutuvaan energiaan ja ilmastonmuutoksen kestävään infrastruktuuriin sekä osaamisen kehittämistä; kehottaa komissiota asettamaan etusijalle yhteistyöhankkeet, joilla edistetään EU:n ja Angolan SIFA-sopimuksessa vahvistettuja kestävyyttä koskevia sitoumuksia Angolan monivuotisessa maaohjelmassa; katsoo, että EU:n ja Angolan SIFA-sopimuksen kaltaiset sopimukset voivat tarjota oikeudellisen ja organisatorisen kehyksen kestäville investoinneille, jotka vähentävät Angolan riippuvuutta öljystä ja kaasusta; suhtautuu myönteisesti siihen, että EU:n ja Angolan SIFA-sopimus sisältää tärkeitä näkökohtia investointien käytännön toteutuksesta – kuten investointien avoimuuden ja ennakoitavuuden, hyväksymismenettelyjen virtaviivaistamisen, kiinnostuneiden sijoittajien yhteyspisteiden perustamisen sekä riitojen välttämistä ja ratkaisemista koskevat menettelyt sekä investoijien huolellisuusvelvoitteen; kehottaa EU:ta ja SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioita pohtimaan, olisiko kestävää investointien helpottamista koskevan sopimuksen täydennettävä talouskumppanuussopimusta; kehottaa SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioita aloittamaan tarvittaessa neuvottelut tästä asiasta;

52. suhtautuu myönteisesti Angolan pyyntöön liittyä EU:n ja SADC:n talouskumppanuussopimukseen; toivoo tässä yhteydessä, että neuvotteluprosessi aloitetaan viipymättä; katsoo, että jos Angola liittyy EU:n ja SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioihin tai johonkin muuhun EU:n ja SADC-maiden väliseen erilliseen sitovaan ja täytäntöönpanokelpoiseen kansainväliseen välineeseen, EU:n ja Angolan SIFA-sopimusta olisi mukautettava vastaavasti;

53. muistuttaa, että komission vaikutustenarvioinnin mukaan Angolalla on valmiusongelmia talouskumppanuussopimuksen tehokkaassa täytäntöönpanossa; kehottaa komissiota avustamaan Angolaa valmiuksien kehittämisessä;

Raaka-aineet

54. kehottaa komissiota ja SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioita vahvistamaan yhteistyötä virallisilla foorumeilla sekä toteuttamaan kriittisiä raaka-aineita koskevia strategisia kumppanuuksia ja täytäntöönpanon etenemissuunnitelmia, jotta varmistetaan vihreän, digitaalisen ja oikeudenmukaisen siirtymän kannalta keskeisten raaka-aineiden monipuolinen ja kestävä tarjonta, parannetaan luonnonvarojen kierrätystä ja jätehuoltoa, tuetaan kotimaista teollisuutta, jotta ne voivat siirtyä arvoketjussa ylöspäin raaka-aineiden louhinnasta niiden käsittelyyn ja edistetään vastuullisia kaivoskäytäntöjä erityisesti tunnustamalla kaivoshankkeiden vaikutuspiirissä olevan paikallisen väestön vapaa ja tietoinen suostumus ja soveltamalla sitä sekä tuottamalla hyötyä koko toimitus- ja tuotantoketjussa; on ehdottomasti sitä mieltä, että raaka-aineita on louhittava kunnioittaen ympäristönormeja, työntekijöiden oikeuksia ja ihmisoikeuksia, myös alkuperäiskansojen oikeuksia; vaatii kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien, myös paikallisten ja alkuperäisyhteisöjen, jatkuvaa ja laajaa osallistumista; kannattaa poliittisia uudistuksia, joilla puututaan maan ja kaivosten omistajuuteen, työntekijöiden oikeuksiin ja sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen konfliktien lieventämiseksi ja kestävien investointien edistämiseksi; on huolissaan ihmisoikeusloukkauksista ja joidenkin kaivosyhtiöiden aiheuttamista suurista ympäristövahingoista;

55. suhtautuu myönteisesti Namibian kanssa tehtyyn strategiseen kumppanuuteen, jossa pyritään rakentamaan uusiutuvan vedyn kehittämistä ja kriittisten raaka-aineiden arvoketjuja; muistuttaa tarpeesta kehittää tarvittavaa infrastruktuuria, kuten uusiutuvan energian tuotantolaitoksia, liikenneverkkoja ja tutkimuskeskuksia, jotta helpotetaan uusiutuvan vedyn tuotantoa ja jakelua;

56. kehottaa tässä yhteydessä perustamaan tiedonjakoalustoja ja tutkimusverkostoja, jotta helpotetaan parhaiden käytäntöjen, kokemusten ja innovatiivisten ratkaisujen vaihtoa jäsenvaltioiden välillä; pitää hyödyllisenä teknisen yhteistyön laajentamista muille aloille;

57. korostaa, että EU:n pyyntö raaka-aineiden vientiverojen kieltämisestä on ollut pitkäaikainen kompastuskivi talouskumppanuussopimuksia koskevassa neuvotteluprosessissa, kun otetaan huomioon, että vientiveroja ja -tulleja ei kielletä WTO:n järjestelmässä; muistuttaa Afrikan maiden oikeudesta säännellä raaka-aineita yleisen etunsa mukaisesti; kehottaa siksi EU:ta pidättäytymään harjoittamasta sellaista kauppapolitiikkaa, jossa yleissääntönä kehitysmaita kielletään kantamasta raaka-aineiden vientiveroja, sikäli kuin tämä on WTO:n sääntöjen mukaista;

TRIPS-poikkeus

58. panee merkille, että muiden muassa Intian ja Etelä-Afrikan esittämään alkuperäiseen ehdotukseen, joka koski teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyviä näkökohtia (TRIPS) koskevaa poikkeusta covid-rokotteiden osalta, reagoitiin aluksi eri tavoin ja että EU tuki sitä myöhemmin; korostaa, että tulevaisuudessa tasa-arvoiseen kumppanuuteen olisi sisällyttävä enemmän vuoropuhelua; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita sekä WTO:n jäseniä edistämään pitkään odotettuja keskusteluja WTO:ssa 12. ministerikonferenssin TRIPS -päätöksen laajentamisesta sovitun jouston ulottamiseksi hoitomuotoihin ja diagnostiikkaan; kehottaa tässä yhteydessä komissiota ottamaan käyttöön selkeän poliittisen kehyksen sen varmistamiseksi, että EU:n tuleva pakollinen lupajärjestelmä on TRIPS-sopimuksen joustomahdollisuuksien mukainen; kehottaa vahvistamaan tasa-arvoista yhteistyötä SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioiden kanssa tässä yhteydessä;

59. panee tyytyväisenä merkille EU:n ja Etelä-Afrikan strategisen kumppanuuden puitteissa toteutetut toimet rokotteiden tuotantoinfrastruktuurin rakentamiseksi; korostaa, että tähän infrastruktuuriin on sisällyttävä covid-19-rokotteiden tuotanto;

°
° °

60. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä eteläisen Afrikan kehitysyhteisön talouskumppanuussopimusvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.